

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 69

van **BRECHT WARNEZ**

datum: 20 oktober 2022

---

aan **BEN WEYTS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

Afstandsonderwijs - Opleiding verpleegkunde

De afgelopen jaren waren er reeds verschillende initiatieven om zijinstromers aan te trekken tot het beroep van verpleegkundige. Trajecten via VDAB (met als doelgroep werklozen), project 600 (met als doelgroep werknemers in zorgsetting), project #kiesvoordezorg (met als doelgroep werknemers uit andere sectoren) en zelfs trajecten voor de inscholing van buitenlandse verpleegkundigen vormen een groot stuk van de initiatieven. Spijtig genoeg blijft één groep van zijinstromers bij veel van die projecten in de kou staan: de studenten verpleegkunde via afstandsonderwijs.

Dit opleidingstraject vormt een sterk aanbod voor werkstudenten. In het hoger onderwijs wordt geargumenteed dat het theoretische onderdeel van de opleiding afgestemd wordt op de noden en de situatie van de werkstudenten. De stage daarentegen is dat vaak niet. De belangrijkste redenen waarom tot 60 procent van de kandidaten of startende studenten hun opleiding stopzetten, zijn volgens henzelf de vele verplichte en onbezoldigde stages. Die studenten hebben vaak een jong gezin en hebben een inkomen hard nodig.

De studenten die via afstandsonderwijs de opleiding volgen, geven aan vaak buiten de scope van bovenstaande projecten te vallen en moeten daardoor vaak alle studiekosten zelf bekostigen. Ze verliezen tijdens de stages loon of missen een vervangingsinkomen.

1. Heeft de minister weet van bestaande projecten die ook voor deze groep studenten een oplossing bieden?

Zo ja, graag een overzicht van de projecten met de specifieke voorwaarden en bijhorende ondersteuning. Graag ook een overzicht van het aantal (werk)studenten binnen die projecten.

2. Ziet de minister nood aan bijkomende initiatieven om de opleiding verpleegkunde toegankelijker te maken via afstandsonderwijs?

a) Zo ja, welke? Wat is het plan van aanpak en de timing?

b) Zo niet, graag duiding.

3. Betreffende de geldende vergoedingen.

a) Zijn er volgens de minister mogelijkheden om de regels met betrekking tot het loon of de stagevergoeding te wijzigen zodat een ruimere doelgroep van studenten in aanmerking komt?

b) Is het daarnaast nodig/mogelijk om de regels over de studiekosten te wijzigen?

c) Zo ja, welke keuze zou de minister in beide domeinen maken?

4. Zal de minister initiatieven nemen die ertoe moeten leiden dat minder studenten uit het afstandsonderwijs stoppen met hun opleiding?
    - a) Zo ja, graag een plan van aanpak.
    - b) Zo niet, graag duiding bij de keuze.
-

Deze vraag werd gesteld aan de ministers Hilde Crevits (105), Ben Weyts (69), Jo Brouns (89)

BEN WEYTS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

GECOÖRDINEERD ANTWOORD

op vraag nr. 69 van 20 oktober 2022

van **BRECHT WARNEZ**

1-2. Afstandsonderwijs is het onderwijs dat bijna uitsluitend met behulp van multimedia wordt verstrekt, waardoor de student niet aan een bepaalde plaats van onderwijsverstrekking gebonden is. Het instellingsbestuur van een Vlaamse hogeronderwijsinstelling kan een opleiding of een opleidingsonderdeel geheel of gedeeltelijk in de vorm van afstandsonderwijs aanbieden. Het instellingsbestuur ontwikkelt daartoe geschikt studie- en leermateriaal en organiseert daartoe geschikte begeleiding. Dat wordt bepaald in de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013.

Een struikelblok voor studenten verpleegkunde via afstandsonderwijs zijn de bepalingen in de Europese Richtlijn 2005/36/EG van 7 september 2005 betreffende de erkenning van beroepskwalificaties. In de Codex Hoger Onderwijs staat bepaald dat het instellingsbestuur voor de opleiding leidende tot het beroep van verantwoordelijk algemeen ziekenverple(e)g(st)er die Europese richtlijn moet naleven. In die Europese Richtlijn wordt onder meer bepaald dat de opleiding tot verantwoordelijk algemeen ziekenverpleger een voltijdse opleiding moet zijn en dat het klinisch onderwijs ten minste de helft van de minimumduur van de opleiding, namelijk 2300 uren, moet bedragen. Onder klinisch onderwijs wordt verstaan dat deel van de opleiding in de verpleegkunde waar de leerling-verpleger in teamverband en in rechtstreeks contact met een gezonde persoon of patiënt en/of een gemeenschap op grond van verworven kennis, vaardigheden en competenties de vereiste algemene verpleegkundige verzorging leert plannen, verstrekken en beoordelen. De leerling-verpleger leert niet alleen in teamverband werken, maar ook als teamleider op te treden en zich bezig te houden met de organisatie van de algemene verpleegkundige verzorging, waaronder de gezondheidseducatie voor individuele personen en kleine groepen binnen instellingen voor gezondheidszorg of in de gemeenschap. Dit onderwijs wordt gegeven in ziekenhuizen en andere instellingen voor gezondheidszorg en in de gemeenschap onder leiding van docenten-verpleegkundigen en met samenwerking en assistentie van andere geschoolde verpleegkundigen.

Met andere woorden, dit is niet via afstandsonderwijs mogelijk. Ik kan voor de groep studenten verpleegkunde via afstandsonderwijs voor dat aspect geen oplossing bieden en kan dus geen bijkomende initiatieven opstarten.

Uiteraard kunnen de hogeronderwijsinstellingen via de stagebegeleiders en in overleg met de werkstudenten en de stageplaatsverantwoordelijken, flexibiliteit voorzien in de planning van de stages, afhankelijk van het werkregime van de student en aldus overeenkomen waar en wanneer een student stage loopt. Werkstudenten kunnen bijvoorbeeld voorstellen om hun stages vooral in het weekend of tijdens vroege of late uren te laten plannen, dit in overleg met de stageplaats. Ook kan er gekozen worden voor een locatie van de stageplaats dicht bij de woonplaats van de werkstudent. De studietrajectbegeleiders van de hogescholen kunnen ook het studieprogramma van de werkstudent spreiden over meerdere jaren zodat werken en studeren makkelijker te combineren valt.

Een overzicht van het aantal (werk)studenten binnen de door u aangehaalde projecten kan ik u niet aanbieden. Die projecten zijn geen Vlaamse projecten, maar federale projecten.

De hogeronderwijsopleidingen in de verpleegkunde, zowel de HBO5-opleiding als de bacheloropleiding, zijn door de VDAB wel erkend als OKOT, "OnderwijsKwalificerend OpleidingsTraject". Wie bij de VDAB is ingeschreven als werkzoekende en voldoet aan een aantal voorwaarden, kan deze opleiding volgen met behoud van de werkloosheidsuitkering en zonder beschikbaar te moeten zijn voor de arbeidsmarkt. De kosten voor de opleiding worden terugbetaald door VDAB. Die werkzoekenden moeten evenwel bereid zijn om voltijds een dagopleiding te volgen.

3. Door een loon of een te hoge stagevergoeding toe te kennen aan de studenten in de opleidingen verpleegkunde, kunnen de studenten hun studentenstatuut verliezen.

Hier moet dus goed over nagedacht worden.

De afgestudeerden in de bacheloropleiding in de verpleegkunde, waarvan de studieomvang werd uitgebreid van 180 studiepunten naar 240 studiepunten, hebben vanaf het academiejaar 2019-2020 een forfaitaire onkostenvergoeding van 1000 euro ontvangen, als tegemoetkoming voor de extra kosten van het stagejaar. Met mijn collega bevoegd voor welzijn is toen afgesproken dat deze vergoeding in de toekomst door de werkgevers zou gefinancierd worden (cf. het Regeerakkoord). Inzake het VIO-statuut zal de minister van welzijn er ook op aandringen dat federaal de verantwoordelijkheid genomen wordt om dit in te bedden in de wet betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen (WUG).

Wat betreft de studiekosten verwijs ik graag naar de reeds bestaande incentives voor de hogeronderwijsinstellingen met betrekking tot de trajecten voor werkstudenten.

4. Omdat beide Vlaamse hogeronderwijsopleidingen verpleegkunde tot nu toe volledig conform de Europese Richtlijn 2005/36/EG moeten zijn, is het niet mogelijk om de stagecomponent niet in het programma op te nemen. De stage is een essentieel verplicht onderdeel van de opleiding verpleegkunde.

Ook puur een examencontract, namelijk een contract aangegaan door een instellingsbestuur met de student die zich enkel inschrijft voor het afleggen van examens, is niet mogelijk, omdat de instellingen in hun onderwijsreglement kunnen vastleggen dat bepaalde opleidingsonderdelen, zoals een stage, wegens hun aard niet in aanmerking komen voor een examencontract.

De instellingen die de hogeronderwijsopleidingen verpleegkunde aanbieden, kunnen dus voor dat cruciaal opleidingsonderdeel geen initiatieven nemen die ertoe zullen leiden dat het enkele en alleen via afstandsonderwijs kan worden gevolgd. De hogescholen kunnen wel bekijken hoe de stages kunnen afgestemd worden op de werktijd.